

Toespraak Henk van Beek bij herdenking bevrijding op 17 september 2021

Als ze me vragen hoe oud ik ben zeg ik wel eens: ik ben van na de oorlog en dat moet zo blijven.

Ja, ik ben van na de tweede wereldoorlog, want in ben in 1949 geboren.

Maar ondanks dat ik de oorlog niet heb meegemaakt heb ik er toch veel van meegekregen.

Het begon allemaal zo'n 90 jaar geleden toen er werd geroepen: eigen volk eerst! Met als gevolg dat enkele jaren later joodse mensen en zigeuners werden vervolgd en gedood.

Toen ik nog thuis woonde, kwam de oorlog regelmatig ter sprake.

Over de vliegende bommen en de vele gevechtsvliegtuigen die overkwamen.

Maar ook over het verduisteren van alle ramen en dat je alleen eten kon krijgen met speciale bonnen.

Ook werd er regelmatig gesproken over een oom van mij uit Grashoek in Limburg, die bij het binnenhalen van de koeien door een granaatscherf werd gedood en mijn tante met 7 kleine kinderen achterliet. En van een tante uit Horst-America die ook door een granaatscherf werd gedood toen ze in de keuken aan het werk was en mijn oom en drie kleine kinderen achterliet. Allemaal heftige verhalen.

Vandaag staan we hierbij stil maar vieren we ook de bevrijding van 77 jaar geleden.

Maar zoals jullie weten is het nog lang niet overal vrede. Denk maar eens aan de oorlogen in Mali, Nigeria, in Afghanistan en Syrië. En al die mensen op de vlucht, zoals dat Syrische meisje dat Nana heet, wat "Lieflijk" betekent.

Nana, is nu bijna 11 jaar en woont inmiddels in mijn dorp. Op haar zevende vluchtte Nana met haar familie naar Libanon. Zij werd één van de ruim 1,5 miljoen Syrische vluchtelingen in dat land. Maar in Libanon was ze ook niet veilig en de coronacrisis maakte het leven er niet makkelijker op. Bovendien heeft Libanon zelf ook grote problemen. Het eten er erg duur en wonen is ook een heel groot probleem.

"Mijn land is al ruim tien jaar in oorlog", zegt Nana. Dat is net zo oud als ik ben. Ons stadje werd elke dag gebombardeerd. Veel vriendjes en vriendinnetjes van mij zijn door die bombardementen gedood. Zelfs de ziekenhuizen kwamen onder vuur te liggen. Ik huilde op de dag dat we vertrokken, maar ik wist dat we moesten vluchten. Er werd elke dag gevochten en we voelden ons niet meer veilig.

Op een dag gingen we dus op de vlucht, naar Libanon. Maar de weg naar Libanon was zwaar. We trokken te voet door een droge barre woestijn, meestal 's nachts. We sliepen in de openlucht, zonder kussen of dekentjes. Het beetje eten dat we mee konden nemen was snel op. De laatste dagen hadden we alleen nog maar wat water. Geen eten, geen badkamer, geen vriendjes, geen school, geen winkels; niets.

En zo we moesten dertien dagen zo overleven..." In Libanon woonde Nana in een vluchtelingenkamp in de Bekavallei. Ze had vaak last van de drukte en het lawaai, waardoor ze slecht kon slapen. Vooral in het begin voelde ze zich rusteloos. Na een jaar trokken ze verder en via een Grieks eiland kwam Nana uiteindelijk in Nederland terecht, in mijn dorp. Hier heeft ze het goed naar haar zin. Maar toch denkt ze nog iedere dag aan haar stadje in Syrië en aan haar vriendjes en vriendinnetjes. Het liefst zou ze terug willen maar dat zit er voorlopig niet in. In het televisiejournaal hoort ze soms Nederlandse mensen ook weer roepen. Eigen volk eerst!

Dat maakt Nana weer een beetje bang. Nana betekent liefste.

Henk van Beek